

TS Træskibs Sammenslutningen

Landsforeningen til bevarelse af ældre brugsfartøjer i Danmark

Juni 2022

Årgang 51 nr. 3

Pinsestævne i Korsør.

Formanden har ordet

Ole Vistrup

Endelig efter to års aflysnings fik vi endelig afholdt et pinsestævne og en generalforsamling, sådan som vi kender det og kan lide det. Solen skinnede og vinden var ganske let. Vi fik sejlet; vi fik drukket en øl i solen; vi mødte gamle venner og bekendte på kajen; vi festede, og vi dansede til god musik. Rigtig mange mennesker var i sving for at gøre det til et vellykket pinsestævne. Blandt de mange vil jeg gerne nævne de unge kursister fra FGU (Forberedende Grunduddannelser) Syd- & Vestsjælland, der var at se alle steder i deres sorte T-shirts med logo på brystet. De passede aktiviteterne på værftet, de lavede sørøveraktiviteter for børn, de roede kanonjolle, de passede lydanlægget under middagen og meget mere. Det var en fornøjelse at følge med i, og de skal have en STOR tak for deres indsats. Nævnes skal også Musicalforeningen Storebælt, der underholdt under festmiddagen og sang af karsken bælg til STOR begejstring for os alle. Tak til dem også.

Og pinsedag holdt vi generalforsamling i en god tone og med en konstruktiv debat. Flere emner blev diskuteret, og der var gode input til det kommende års foreningsarbejde.

Blandt andet blev det diskuteret, hvordan foreningen skal tiltrække ungdommen. Ved arrangementer som f.eks. Fyn Rundt og Limfjorden Rundt er der masser af unge på skibene, men i TS møder man dem kun i mindre grad. Det er jo slet ikke nogen ny diskussion, men der kom alligevel nogle nye ideer på bordet, der er værd at arbejde videre med. For eksempel blev det nævnt, at det kan være en barriere i forhold til at gøre de unge interesserede, at det i hovedsagen er aldersmæssigt gamle medlemmer og bestyrelsesmedlemmer, der skal tiltrække de unge; det er boomerne – eller ”gubbevældet” – der forsøger at gøre sig kloge på, hvad der interesserer de yngre generationer. Som et pudsigt eksempel nævntes festmaden både til pinsestævnet lørdag aften og til alle mulige andre arrangementer ... rigtig dejlig mad, der var veltillavet og velsmagende ... men som nok først og fremmest falder i smag hos os, der var unge i 70'erne og 80'erne. Hvor var

det vegetariske alternativ, som faktisk mange i de yngre generationer søger? Jeg synes, at det er godt set, og det er noget, vi skal arbejde med.

Det blev også nævnt, at når vi holder medlemsmøder og andre sammenkomster, er det også her foreningens ”dinosaurer”, der planlægger indholdet. Jeg kan godt forestille mig, at vi fremover skal holde nogle medlemsmøder specielt rettet mod yngre medlemmer ... og planlagt af yngre medlemmer.

Vi havde også en interessant diskussion om de gamle skibes placering i klimaproblematikken. I den brede befolkning ser vi en stedse større klimabevidsthed, der på et tidspunkt MÅ resultere i, at kritiske øjne rettes mod vores gamle fartøjer, der på mange måder ikke lever op til nutidens forventninger om klimahensyn, og der kom flere inputs til den diskussion, som vi skal arbejde videre med i bestyrelsen.

Og når vi taler om bestyrelsen, synes jeg, at vi fik sat et rigtig godt hold, som jeg glæder mig til at arbejde sammen med, både om de nævnte opgaver og om mange flere, i det kommende år.

Men lige nu står sommeren for døren, og vi skal ud at sejle. Jeg vil ønske alle en god sommer med blide vinde og store oplevelser.

Ole Vistrup

Pinsestævne i Korsør.

Af Christian Dyrlov Madsen

Tak til alle de skibe og godt folk fra nær og fjern, som drog til Korsør for at fejre pinsestævne.

Efter to år hvor vi ikke har mulighed for mødes til vores traditionelle pinsestævne, var det igen en fryd at se og høre besætninger fra små joller til store skonnerter mødes på kajen og ombord i deres fartøjer.

I år åbnede Borgmester Knud Vincents Pinsestævnet efterfyldt af en kanonsalut fra kanonjollen Corsør. Dejligt igen at være sammen.

Som lokalmand og bestyrelsesmedlem i TS var det første gang at, jeg skulle planlægge et pinsestævne. Fra Slagelse kommune har der også været to faste tovholdere på Maria Munk fra Slagelse Erhvervscenter og udviklingskonsulent Signe Skovstrup Ethelberg til at, sørge for alt hvad det kræver af stort og småt at gennemføre så stort et arrangement. Fra min side skal der lyde en stor tak for deres kæmpe indsats og medvirken til at dette blev en kæmpe succes for skibene og deres besætninger og de mange tusinde gæster, som kom på Korsør havn i pinsen.

Efter i mange år at have inviteret Folketingets kulturudvalg til VIP-sejlsdags og festmiddag lørdag aften, dog uden stor deltagelse, lykkedes det denne gang hvor Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti deltog med ægtefælle og hund. Vi havde en god sejltur på Marilyn Anne og Pia Kjærsgaard kvitterede lørdag aften med en støttetale til den danske sejlsende kulturarv.

Et godt pinsestævne kendetegnes ved et godt vejr og godt liv i havnen. Vejret blev super flot i Korsør. Efter kanonsalutten forsvandt den sidste sky på himlen og kajen blev fyldt af →

Træskibs Sammenslutningen
Stjernegade 20 E, 3000 Helsingør

Sekretariat
Kirsten Hjort
Telefon: 51 84 19 71
e-mail: sek@ts-skib.dk
Adresseændring meddeles hertil.

 TS-hjemmeside: www.ts-skib.dk
 Webmaster: Ole Vistrup

e-mail: formand@ts-skib.dk

Kontaktinformationer ved henvendelser til TS om dette og hint finder du på www.ts-skib.dk/Kontakt og under www.ts-skib.dk/Om-TS

Alle kan blive medlem af TS og støtte op om arbejdet med at bevare de gamle fartøjer. Aktivt medlemskab koster kr. 350 om året, - for unge under 25 år kun kr. 150. Passivt medlemskab koster kr. 200 årligt. Udfyld indmeldelsesformularen på hjemmesiden hvor du også kan holde dig orienteret om de mange medlemstilbud m.m. Som aktivt medlem kan du søge om at få dit ældre brugsfartøj optaget på TS-fartøjslisten. Så kan du få glæde af frihavsordningen, uddannelsstilbud og erfaringsudveksling. Kontingenter for fartøjer betales efter BRT, - se fartøjskontingentets størrelse på www.ts-skib.dk.

For at få glæde af TS-havneordningen kræves betalt fartøjskontingent og samtidig visning på fartøjet af årsmærkat og jomfrustander.

Deadlines 2022:
Blad 4: 12. september
Årbog: 07. november

Indlæg og historier bedes sendt til:
redaktion@ts-skib.dk

gæster, der ville opleve vores fantastiske skibe og de mange arrangerede ting på havnen lige fra; Peter Rebslager som slog tovværk, markedsboder, vikingspil for børn, Unesco udstillingen for den nordiske klinkbådstraditioner, U/Nord med sejlmageren, shanty musik i gryden ved Fæstningen og det gode liv ved FGU Værftet hvor hele skolens unge bakkede op med aktiviteter for børn og voksne og mange hundrede gæster besøgte skonnerten Bien som er under renovering.

TV2 Øst kom også forbi og lavede et kort indslag om vores stævne, hvor det blev til et kort interview med Sven Irgens-Møller.

Ingen nævnt ingen glemt, men rigtige mennesker var med til at gøre dette års pinsestævne til en succes. Tak.

Fra Signe Skovstrup Ethelberg Slagelse kommune har vi modtaget denne kommentar:

“På det tidspunkt, hvor Slagelse Kommune besluttede at sige ja til at være vært for Træskibssammenslutningens Pinsestævne så verden en del anderledes ud end den gør i dag. Vi skal helt tilbage til 2018 og altså før der var nogen, som havde hørt om Corona. Covid-19 og nedlukningerne som følge her af, har haft store omkostninger både for foreninger, virksomheder og kommuner, og forudsætningerne for at gennemføre et arrangement som Pinsestævnet til Korsør Havnedage er væsentligt ændrede. Afholdelse af Pinsestævnet blev udskudt hele to gange. I første omgang skulle det have været afholdt Pinsen 2019 men endte altså med at blive 2022. På den baggrund er vi sindssygt stolte af at have gennemført denne event med rigtig mange besøgende, stort engagement fra erhvervslivet og lokale interessenter samt mange glade sejlere fra Træskibssammenslutningen. Vi estimerer, at der til Korsør Havnedage har været 10.000 - 20.000 besøgende. I en periode, hvor alle de udskudte arrangementer står i kø for at blive afholdt, er det et rigtig godt resultat. Korsør Havnedage blev velsignet af det skønneste sommervejr man kunne ønske sig med høj sol og milde vinde over kajen. Fredagens City-evening var et postkort over lyse danske

sommernætter, hvor alle gadehjørner summede af liv. Der blev skålet i rosé, hygget på de mange udendørs serveringssteder imens træskibene vuggede langs kajen.

Lørdag samledes aktiviteterne langs kajen og rundt om Fæstningen i Korsør. Her kunne de besøgende opleve de mange træskibsaktiviteter men også møde Palle Pirat, Vikinger fra Trelleborg, Legeskibet, turbåden Skælskør IV, Dynamitskipperens Sønner, Kreabussen, madmarked og meget mere. Havnedagene leverede et fuldt program for både børn og voksne, søulke og landkrabber. Vi håber alle har haft et fantastisk Pinsesestævne ved Havnedagene i Korsør.

Fun fact: Der blev spist 700 skiver ost og 800 pk. mini smør til morgenmaden lørdag og søndag. Der blev solgt 108 flasker vin til festen lørdag aften. Skælskør IV sejlede lørdag med godt 1500 passagerer. Lokalhistoriskarkiv havde godt 150 besøgende i løbet af lørdagen. Restaurationer og detailhandel meldte om rekordsalg både fredag og lørdag.”

Vi ses i Aalborg i 2023.

Den nordiske klinkbådstradition

Af Kirsten Monrad Hansen

TS spurgte i foråret, om jeg havde lyst til at lave en plancheudstilling om UNESCOs udpegning af den nordiske klinkbådstradition. Det var en opgave, jeg syntes, var rigtig spændende, så det sagde jeg selvfølgelig ja til.

Udstillingen er nu færdig og blev vist ved pinsestævnet i Korsør. Senere kommer den rundt andre steder også, og det er muligt at booke den. I alt er der 12 plancher, og de ligger som pdf i A0 størrelse. Tanken er, at lokalmiljøerne kan udvide med flere plancher, der handler om netop deres område/fokus/fællesskaber mm. Ligesom det også vil være muligt at ”plukke” i plancherne.

UNESCO udpegede i december 2021 den nordiske klinkbådstradition som umistelig kulturarv, og den er nu optaget på den immaterielle liste. Det er jo ikke den klinkbyggede båd, der er udpeget, for båden er jo en fysisk genstand, men det er fællesskaberne og den levende kulturarv omkring den klinkbyggede båd, der både skal bevares, men også udvikles.

Jeg har forsøgt at lave en udstilling med ikke alt for meget tekst, men dog også sådan at folk udenfor vores træskibsmiljø kan få noget ud af den. Det, håber jeg, er lykkedes. Udstillingen fortæller kort om udpegningen, om fællesskabet omkring klinkbådstradition, bådebygningen, sejlmageri, rebslageri, fiskeri og vedligehold. Det har været en rigtig sjov opgave, og jeg håber, at udstillingen kan bruges i mange sammenhænge

Jeg vil gerne her sige mange tak for alle de billeder, som jeg har fået fra hele Danmark. Desværre har der været begrænset plads, så jeg har langtfra fået brugt dem alle. Jeg vil også ger-

ne takke Mette Brask, Anne Svendsen, Søren Nielsen, Carsten Hvid og Frida Pi Thorsen for deres hjælp med henholdsvis layout og tekster.

Og hvad kan vi så bruge udpegningen til? Først og fremmest kan det hjælpe med til at øge fokus på klinkbådstraditionen i de nordiske lande generelt. Det er en vigtig kulturarv, vi har med at gøre, en kulturarv, der skal passes på, men som også hele tiden udvikler sig heldigvis. Desværre er det jo ikke sådan, at der fra den danske stats side er sat penge af til området, men alle staterne har forpligtet sig til at tage vare på klinkbådstraditionen.

Den nordiske arbejdsgruppe, der står bag nomineringen, og som har repræsentanter fra alle de nordiske lande arbejder på at lave en konference d. 21.-22. september 2023 i Roskilde/Holbæk. Mere om den senere.

Foto af Mette Brask, udstillingen i Korsør i pinsen.

Tilføjelse:

Hvis du ønsker at låne udstillingen, skal du henvende dig til Mette Brask 60581138 eller maile på: mettebrask@hotmail.com

Den er dog allerede udlånt en del uger. Du kan også vælge at få tilsendt layout til print, hvis I som foreningen ønsker at beholde den flotte udstilling i Jeres værft/foreningshus.

Lohalsfamilien Sørensen og affæren med Statstelegraften

Af Asger Nørlund Christensen

Kilder: Post og Telegrafmuseum Enigmas arkiv.

Mappe: S.E.V. Storebælt, Korsør: Generalia Bælterne, Korsør Havn-Kabel-depotet, Knudshoved-Sprogø, Halskov N-Stjerneskanen.

I 1906 blev galeasen Esther søsat fra Peter Larsens værft i Randers og endte ved skæbnens mange lunefulde svinkeærinder med at hedde Anna Møller og være ejet af Nationalmuseet.

I forbindelse med research i Anna Møllers historie til brug for den seneste store restaurering, dukkede en hidtil overset del af skibets historie op.

Esther af Lohals

Det var skipper Martin Sørensen fra Lohals, der fik bygget Esther og hans familie var en af mange sømandsslægter fra byen. Hans far, Niels Sørensen Rasmussen, købte i 1861 jagten De Syv Søsken, som forblev i slægtens eje i næsten 60 år. Jagten sejler stadig i dag under navnet Jensine. I 1901 tog Martin Sørensen sætteskipper eksamen og havde året før fået et såkaldt Kongebrev, hvilket gjorde det muligt for den unge mand at overtage De Syv Søsken, idet det indtil grundlov af 1915 ikke var tilladt nogen under 25 år at eje fast ejendom. Han fortsatte sin fars sejlads i den almindelige indenrigs fragtfart, men overtog også en lukrativ kontrakt med Statstelegrafvæsenet med at reparere og udlægge kabler i de danske farvande. Allerede i 1871 var faderen Niels

Sørensen aktiv med De Syv Søsken som udlægnings- og optagningsskib for Statstelegraften, hvilket ses af et telegram fra 8. juli 1871.

”Telegrafstation Kjøbenhavn. Telegram Indleveret i Korsør, den 8. Juli 1871

Til Telegrafdirecteuren i Kbhvn.

Jagten som har optaget det gamle Soë toug i Beltet, ankom her til Dags Morgen, med fuldkommen een Miil brugeligt og tilsyneladene godt Toug. En Bestemmelse, ønskes meddelt om Touget skal udlægges af Skibet hersted for at Prøves og sammenspleises? Eller om Skibet skal, for at udgaae dette svære Arbeide, gaae til Udlægningsstedet og der under Udlægningen spleise det, eller først udlægge det, med Sammenførings Tillæg til Speisingen og dernest foretage denne....”

Afsenderen er kablingeniør Dyrhauge, der var ombord på De Syv Søsken for at lede operationen. Der findes endda et fotografi af De Syv Søsken som kabelskib, idet navnesammenfaldet imellem far og søn har forvirret fotografiets kommentator til at antage, at skibet på billedet var Esther. Martin Sørensen fortsatte med at arbejde for Statstelegraften og i alt fald fra 1909 er der dokumentation for, at han også udlagde, optog og var med til at reparere telegrafkabler i de indre Danske farvande.

I perioden fra august 1909 til samme måned i 1912 var Es-

Indladning af søkabel i lejet skib "Esther" af Lohals på Ålborg Havn.

ther således chartret af Statstelegrafen som kabelskib på Fredericia- Strib, Sletterhage- Issehoved (nordspidsen af Samsø), Bøjden-Fynshav, Knudshoved-Sprogø, Bogø-Falster og Hjortø-Birkholm. Når Esther blev udrustet til disse opgaver, blev der bygget en midlertidig aptering i lasten til de 5-6 telegrafmedarbejdere der deltog i selve kabelarbejdet. Det var dog heller ikke usædvanligt, at Martin Sørensen deltog direkte i kabelarbejdet og for dette ekstraarbejde fik han 5 kr. om dagen. Selve leje af skib beløb sig til 35 kr. om dagen, foruden brug af skibsjolle og en pram på henholdsvis 2 kr. og 1,5 kr. om dagen. Skipper Sørensen tjente således 1197 kr. for 17 dages reparationsarbejde ved Sletterhage-Issehoved kablet i 1910. Til sammenligningen kan siges, at da Martin Sørensen samme år byggede hus i Lohals kastede det 6000 kr. Arbejdet for Statstelegrafen var altså en særdeles lukrativ forretning for Sørensen. Den hårdeste og mest dramatiske kabelopgave havde Esther i 1909-10, da telegrafkablet imellem Sletterhage og Issehoved på Samsø blev revet over.

Den 13 november 1909 blæste der orkanagtig storm med snetykning fra SØ og herunder drev et ukendt, opankret fartøj, hen over kablet og sprængte dette. 14 dage efter reagerede Statstelegrafvæsenet og kontaktede Martin Sørensen:

”Telegram 3/12 1909

Hr. Skibsfører Sørensen, Galease ”Esther” Lohals

Under henvisning til den telegrafiske meddelelse fra 1. Ingeniørdistrikt anmodes de herved om at give møde i Korsør mandag morgen d. 6 ds. kl. 7 for at assistere med deres Skib m.m. ved reparation af 3-ledet kabel Sletterhage-Issehoved. Lejebetingelserne ere som hidtil, nemlig:

Skibsløje (”Esther”, inkl. styrmand og kok) pr. dag... 35 kr. For til- og frasejling ekstra 2 dage a`35 Kr. : 70 kr.. Leje af pram og jolle henholdsvis 1,50 kr. og 2,00 kr. Paa dage, hvor disse benyttes til kabelarbejde eller i forbindelse dermed tilhørende arbejder (proviantering). For deres personlige assistance med Kabel-arbejder udover normal arbejdstid erholder de 5 kr. pr. dag. Det er en selvfølge, at galeasen saavidt muligt overnatter paa selve arbejdsstedet saa længe reparationen staar paa, saaledes at al overflødig sejlads undgaaes.”

Dagen efter svarede Martin Sørensen i et brev:

”Dat. 4/1 1909 til 1.Ingeniør distrikt.

Lohals den 4 December 1909

Her. Ingeniør Bjarnow Tek. København

Jeg tillader mig at meddele Ingeniøren, at jeg i dag vilde have bedt Ingeniøren om jeg maatte tage min Broder med til Kabelreparation ved Issehoved, men da Ingeniøren var bortrejst talte jeg med Afdelingschæfen. Sjæfen mente det ikke kunde lade sig gøre, da Madsen som var Styrmand paa ... havde faaet løfte paa at komme med.

Jeg vilde nu gerne bede Ingeniøren dersom, der paa nogen maade var brug for en Mand til, da tillade at jeg tager min Broder med paa almindelig dagløn, da jeg paa denne sene Aarstid gerne vilde have en mand ombord, som jeg fuldt ud kan stole paa, da der vil blive megen Nattesejlads. Jeg garanterer for at min Broder paa alle Maader vil gøre sin Pligt med Hensyn til arbejdet og jeg haaber derfor jeg med Sjæfens og Ingeniørens tilladelse maa tage ham med. Jeg vilde ikke undlade at skrive derom til Ingeniøren, da der maaske var Anvendelse for Kruuse paa depotet eller dersom der paa anden maade var mulighed for jeg kunde tage min Broder med.

Jeg Vilde gerne bede Ingeniøren sende mig svar pr. Telegram, senest Lørdag, da jeg om mulig afsejler herfra Søndag, for at være ladeklar i Korsør Mandag Morgen
Med særdeles Agtelse. M. Sørensen.”

Sørensen var tydeligvis klar over farerne ved vintersejladsen, men ”væsenet” var ikke til at overtale, så han måtte afsejle uden sin bror. Den 12. december var han fremme i Korsør, hvor telegrafvæsenets kabeldepot lå og tog kabelarbejdere og ingeniøren ombord. I et rapport om kabelreparationen fra februar 1910 kan man læse: ”

Arbejdsstyrken var da, foruden skibets kaptajn, styrmand og kok, overmontør Rasmussen og 5 kabelarbejdere..... 12 januar var vi på brudstedet... Kabelskibet underhalede med sønden strøm og motorbaad. Kablet var omkring brudstedet en del medtaget af sten bund og koraller..... Vejret har under heel ekspeditionen været meget ustadigt, og i det forholdsvis aabne farvand rejser sønen sig straks. De hyppige storme efterfulgtes altid af en stærk strøm i den modsatte retning, hvilket lagde os ligeså store hindringer i vejen som selve stormene. Af de faa gode arbejdsdage maatte vi derefter bruge forholdsvis mange til at faa fat i kablet paa grund af den fejlagtige opgivelse af i kabedjournalen og søkortet...”

Om selve arbejdet på kablet fortæller rapporternes ord bedre end nogen beskrivelse forholdene den vinter:

”Fredag 29. Kl. 3. 1/2 f. Opankrede ved Nordspidsen af Thunø Flak. Kl. 8.00f. Lettede og ankrede ved Brudstedet S for Lillegrundsvageren. Stiv kuling af SV. Da vi ankrede var søen for høj til at arbejde og da den yderligere voksede over middag lettede vi. Vejret var da taaget. Vi satte kursen mod Ebeltoft Vig, hvor vi kastede anker kl. 4 1/2 E. Vi forsøgte at gaa i land i Ebeltoft for at telegrafere men blev forhindret af drivisen fra Sandhagen, der kom løs ved højvande. Stadig tiltagende kuling, Gav begge ankere.

Lørdag d. 30/1. Stadig haard kuling af NV. Folkene rensede jolle, afriggede kabel, vandt skibsmands garn etc. Afsendte telegram til Ing. 2 ”Opankret Fredag morgen ved brudstedet, fordrevet over middag af høj sø og haard kuling til Ebeltoft vig. Forsøger atter imorgen. Munck” 5E. Udbetalte lønninger. Folkene gik i land for at afsende penge og proviantere. Ved aften blev søen saa høj at det var umuligt at naa skibet, hvorfor alle med undtagelse af vagten om bord, måtte blive i land.

Søndag d. 31 /1. Storm af NNV, høj sø. Hele dagen stadig umuligt at naa om bord (et forsøg mislykkedes). Ved solnedgang flovede vinden lidt, hvorfor vi atter gik ud og naaede skibet i 2 baade og uskadede. Haard frost og blæsten tiltog atter.

Mandag 1/2. Lettede. Vejret havde hele morgenen været uroligt men flovede ganske lidt. Stod ud mod Sletterhage, hvor vi gik i land og opgravede det gamle 1 ledede Kabel fra søværts til Stranden, saaledes at det nu er klart til optagning med skib fra søsiden. et stump gl. 3-ledet kabel fandtes ogsaa nær søhuset, men armeringen var yderst daarlig og kablet er kun til afrigning. Dette opgravedes ogsaa for senere at tages ombord. 8 Em ankervagten sat. Forblev udfør Sletterhage Fyr.

Tirsdag d. 2/2. Lettede og ankrede for varp SV for Lillegrundsvageren og dræggede for jollen, fra Prikken mod vest hvor kablet efter forventning skulle ligge. Fik kun fat i det efterladte som afbøjedes, dræggede hele dagen senere ogsaa Øst for Prikken, men fandt intet. Stoppedes da det blev for mørkt og blev liggende for varpet. Kl. 10 kom stærk snestorm af SV. Ankrede under Thunø

Onsdag 3/2. Da stormen stadig rasede lettede vi anker for at løbe ud og afvente paa Arbejdsstedet, men da det alt arb. var umuligt her og i Sletterhage sattes Kursen efter Ebeltoft., hvor vi ankrede om eftermiddagen paa Rheden. Baad i land efter proviant afsendte telegram til Ing. 2

Torsdag 4/2. Stadig stærk storm af VNV. arbejdet om bord.

Fredag 5/2. Lettede kl. 8 efter at Post var sendt ind. Vinden flo-

vede helt, maatte sende baad ind for at rekvirere motorbaad til at bugser os ud og hjælpe med drægning. Drægget fra jollen og motorbaad fandt kun 1-ledet kabel, som afbøjedes syd for Prikken. Prøvede derefter et godt stykke opad Mejflakket til langt øst for Prikken, stadig uden Resultat. Beholdt motoren fra Eblf for natten og ankrede paa Mejflakket.

Lørdag 6/2. Drægget med Motorbaad paa en 12 favneplade, der efter kortet skæres af kablet, men forgæves. Vi gik da ind til Landingen i Samsø, da det var det eneste sted, hvor kablet var tilgængeligt, skønt arbejdet ved underhaling kunde forudses, at blive stort og ikke gavnligt for det gamle kabel (Derfor dræggedes saa længe udenfor) Motoren trak jollen med kablet over indtil paa det dybe vand.. Kablet gik saa i bund med bøje. Paa det stykke, der blev underhalet, ca. 2. kvartmil, viste kablet sig at være som nyt. Juten var hel og fast og faldt ikke bort ved underhalingen..

Søndag 7/2. Motoren var paa slæb om natten og benyttedes hele dagen .Varpet blev lettet , da vi manglede tovværk og Skibet blev forsynet med Underhalingsgrejer, hvorefter vi optog Kablet ved den Bøje, der var sat aftenen før. Motorbåden bugserede, da ski-

Esther under kabelreparation i Storebælt slæbes af mindre motorbåde. Skipper Sørensen på bakken.

bet ikke kunde holde op mod strømmen med kablet i Underhalingshjulene. Ca 2 1/2 kvartmil fra Samsø fik vi Tampen fat, hvor kablet var en del medtaget, dræggede efter den anden Tamp og fandt kablet, et stykke fra Tampen, hvor det var svært at løfte det. Viste sig da at kablet ligger langt fra det paa kortet og i Journalen angivne sted, nemlig Øst for det efterlede og Øst for Prikken i den dybe Rende. Afbøjet kablet og ankrede op for natten under Samsø. Motoren hjemsendt.

Mandag 8/2. Underhalede Sletterhage Tampen pr. kæde-slænge fra skib. Tampen fundet et godt stykke fra den anden tamp, bøjet til den modsatte af den, hvori skibet havde trykket under første underhaling, saa at sprængningen ved skibet er udelukket. Splidsset nordligste tamp først, udlagt og splidsede sydlige tamp, færdig 10 Pm. Ankret noget fra Stedet. Efterlod en bøje for alle eventualiteters skyld.

Tirsdag d. 9/2. Sendt overmontør Rasmussen til Samsø med lille jolle og Kruuses jolle til Sletterhage med mig for at maale.. Endnu en fejl viste sig derved paa Lillegrunden, at der ikke var opdaget forrige, da begge tampe blev maalte og viste god Kore, skyldtes at det netop var en isoleret brudende, der var tale om. Efter at denne fejl var maalt til at være identisk med den oprindelige maalte fejl, vendte begge baade tilbage til Skibet, Hvorefter vi stod in til Ebeltoft for at proviantere og fylde vand. Ankom kl. ca. 5, men maatte først bryde Isen i havnen, hvorfor det blev for sent til at fylde vand. Paa Rhenden kunde ikke fyldes vand.

Tirsdag 1072. Arbejde om bord. proviantering og fyldt vand. Storm af Øst

Onsdag 11/2. Storm og stærk frost arbejdet om formiddagen ombord. Da byen fejrede 11. Feb. som helligdag (Stormen på København i 1659. Red.) og vi havde arbejdet sidste søndage, blev folkene fri fra kl. 12 (skibet var smykket med flag fra Top til lønning).

Fredag 12/2. Let brise af Øst. Sejlet ud til den bøje som var efterladt paa det 3-ledede kablet ved splejsningen, underhalede nordpaa til vi naaede et svagt sted, hvor vi aabnede koren og prøvede mod Samsø gennem vore 2 splidsninger, det fandtes i orden, den vej, men isoleret mod Nord. Stedet blev repareret. kablet var meget landgaaet og efter at have underhalet 300 - 350 meter matte vi opgave det paa grund af storm og mørke. Afbøjet kablet og ankret op under Sletterhage

Lørdag 13/2. Fortsatte underhalingen, der var meget besværlig, da kablet var dybt i dynd og sand, naaede til noget syd for Prik-

ken. Ankret under Samsø.

Søndag 14/2. Storm af VNV. Forsøgte at anløbe Thunø havn men umuligt, da ingen lods kom ud og havnen er ny og vanskelig. Heller ikke paa Thunø Flak var læ og vi stod derfor over i Ebeltoft Vig og ankom til havnen om eftermiddagen.

Dokumentsporet efter det voldsomme vinterarbejde ender lakonisk med Skipper Sørensen regning:

"Capt. M. Sørensen, Lohals. Rep af Kavel Issehoved-Sletterhage. Jan- febr 09:

" regning til Statstelegrafen

Januar maaned 09. dag 19. Tilsejling 1 dag a`35 kr.

27/1 - 24/2. 29 Dage a`kr. 35: 1015

25/2. Frasejling 1 dag a`kr. 35 .

Leje af Jolle i 9 dage a`kr. 2, kr.

Leje af pram i 6 dage a`1, 5 kr.

For personlig assistance 85 kr.

I alt: 1197 kr.

Lohals Marts 1901. Sign. M. Sørensen, Skipper."

Som det fremgår af det ovenstående fungerede Esther som et slags baseskib for operationerne, hvor mandskabet spiste og sov ombord, og hvor der blev opbevaret kabel og nogle kabelreparationer også blev udført. Under kabelarbejdet blev galeasen slæbt af dertil indhyrede, lokale motorbåde og det var da også fra disse, at selve "underhalingen" foregik. For at finde frem til kabelfejlen var det nødvendigt først at finde og hæve kablet fra havbunden, hvilket foregik ved med små ankere (varpankre) at drægge efter kablet ved at trække drægankeret hen over havbunden. Når ankeret fangede noget, kunne en erfaren kabelmand på ankertovet

Splidsning af søkabel fra jolle.

mærke, om der var fat i en sten eller et kabel og i sidste tilfælde blev der så hevet i tovet, indtil kablet kom til overfladen. Enkelte gange løftede man således med Esther et kabel fra 50 meter dybde og når dette skete, blev både skibets ankerspil og krøppelspil taget i anvendelse til det tunge arbejde. Normalt kunne folkene på motorbådene dog hæve kablet op selv, hvorefter den blev lagt hen over båden og man trak sig herefter afsted med kablet indtil brudstedet blev fundet.

Oftentimes var kablet også meget slidt ved sådan et sted og man kappede da kablet helt, optog det dårlige kabel og splejsede et nyt i. Når Esther foretog ophaling fandtes der såkaldte "optagningsgrej ombord", hvilket var lange stålkedder, der blev brugt til at gribe om tunge kabler og sikre, at disse ikke rovsede ud igen. Til udlægning blev der monteret en særlig "Udlægningsmaskine, der foruden et kabelhjul, monteret helt fremme i stævnen, bestod af et spil med bremse, der blev monteret på skibets krøppelspil. Hermed kunne hastigheden af udlægningen styres.

Udlægningsarbejdet foregik for det meste om sommeren og var en anderledes behagelig opgave, idet udlægningsmaskinen tog

Optagningsarbejde i Storebælt sommeren 1912. På Esthers krøppelspil er monteret optagnings- og udlægningsmaskinen med udveksling og bremse på tromlen. Agterude ses kokken i færd med at hale en pøs vand op.

meget af det hårde arbejde. Den sidste gang det ses, at Esther arbejdede for Statstelegrafen var i august 1912, hvor man udlagde 3 km. Nyt kabel imellem Knudshoved på Fyn til Sprogø midt i Storebælt. Esthers manglende evne til ved motorkraft selv at sejle imod vind og strøm var en fordyrende faktor for Statstelegrafen idet man så måtte leje de

Udlægning af kabel i Storebælt i 1912 med "udlægningsmaskinen". Skipper Martin Sørensen til venstre, Korsør-lods Kruse i midten og ingeniør Agersted til højre.

små motorbåde og derfor besluttede man i 1912 at få bygget et egentligt kabelfartøj, der fik navnet Peter Faber og som blev sat i drift i 1913. Inden da, var Martin Sørensen dog blevet spurgt, om han ville lægge motor i Esther for at kunne forsætte med kabelarbejdet, men dette afslog han. Måske han da havde tjent så godt, at alle lån i skibet var tilbage betalt og at der også havde været råd til at bygge et hus i Lohals

Efter vel udført arbejde på Esther. Martin Sørensen 2. række til højre og hans bror; Rasmus, 1. række til venstre. Lidt bag skipper ses ingeniør Barnow. Foto: Langeland lokalarkiv.

Skrubben fejrer 50 år i TS

Tekst og foto af Mette Brask

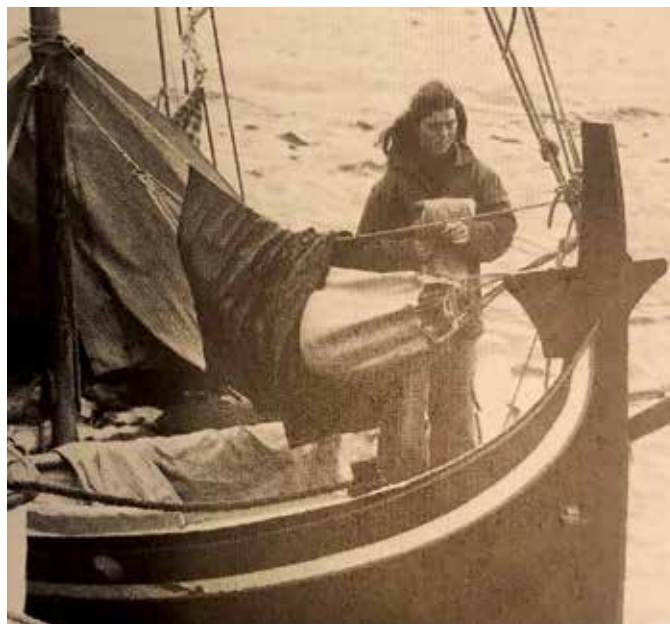
Bag det sjove øgenavn, skjuler sig Inger Wagner fra Sletten. Navnet fik hun for mange år siden, fordi alle i Sletten fik øgenavne. Da vi efter vores samtale gik ned i Sletten bådklub (det er landsbyens forsamlingshus) og spiste dagens ret, fortalte jeg til bordet, at Inger havde været med i TS i 50 år, hvorpå Mimi Jacobsen, (ja den Mimi) kiggede på os og spurgte ” Hvem er Inger? Er det Skrubben du mener? Hvad i alverden, hedder du Inger?” Ja og så slap den hemmelighed ud på bordet!

Inger har i mange år sejlet til Pinsestævne med Grønne Erna. Her ombord har du sikkert set Inger, i rød busseronn, med sit glade ansigt. Inger har sejlet med så meget andet, så som de mange smukkejoller i Sletten, Nordlandsbåden, Håbet ex. Havgassen, Otto Matthisen, Feja, Bornholmsk halv ege og mange flere.

Det begyndte med at hun flyttede fra Holte i kollektiv vest for Humlebæk, sammen med 7 andre som senere blev til 20 personer i Sletten. Her i kollektivet kom mange på havnen i Sletten og flere blev militærnægtere og kom til Vikingeskibsmuseet for at aftjene værnepligten. Dermed blev Sletten og Vikingeskibsmuseet knyttet sammen og ændrede flere skæbner.

En gruppe fik øje på, at de danske brugsskibe blev solgt til Tyskland, England og USA og derfor mente de at noget måtte gøres, så de lavede en udstilling som hed ”Under sejl på ny” i 1971. Udstilling havde fokus på oplysning om skibenes forsvinden. På dette stævne besluttede man sig derfor at stifte TS, hvor Aage Larsen blev formand. De første år, mødtes man for at dele viden om hvordan man kunne vedligeholde skibene, købe ind sammen og selvfølgelig nyde hinandens selskab. Man kom til stævnet, hvis blot skibet kunne sejle, det behøvede ikke at stråle, for der var brug for at dele viden om hvad og hvordan man tog fat. Det var også vigtigt at det blev gjort rigtigt.

Inger husker særligt Nordlandsbåden, som de stiftede et laug omkring, den kom fra Norge og tvillingerne Bent og Erik. Ole

Inger ved sin faste soveplads på Nordlandsbåden i 1978, hængekøjen er slået ud.

Crumlin forlangte at den skulle have en forsikring og en redningsflåde, fordi mennesker var der nok af, men flåden kunne afmærke båden ved forlis, så de ikke mistede båden!

De var en håndfuld unge, Hans Toft, Bent Andersen, Annie og Inger, der drog afsted til Norge i 1978 på Folkehøjskole på Fossen. De tog op fordi Jon Godal bad dem hjælpe med istandsættelse af Den sidste Viking, der ikke havde været på vandet i 30 år. Særligt Bent og Erik var spændende at lytte til, fordi de havde været langs hele den norske kyst, for at opmåle skibe. Der blev sejlet i Nordatlanten. I Danmark blev der lavet mange sejladsforsøg efter de opmålinger de var nået frem til. De flotte fund havde jo ingen rig, den skulle man jo ”gætte” sig til. Hvilke materialer og mål? Hvordan sejlede de med

Bemærk det store ludospil agten for masten, det var Ingers opgave at male det op hvert år.
Th. Max Vinner; Tv. Jørn Jeppesen, Inger Wagner med hånden på øret og Birthe.

Foto af Kaj Lund Rana i 1979,

riggen. Det var spændende at være med til sejladsforsøgene i Nordlandsbåden som indgik i den helt tidlige forskning.

Inger kom i TS bestyrelsen i 1973 og stod for sekretariatet i 10-12 år. Fra 1982 til 86 blev hun formand og i 1986 oprettede de Skibsbevaringsfonden, for i det mindste at bevare et eksemplar af hver bådtype. Vi arbejdede også med politikerne. Vi udvekslede foreningsblade med England, Tyskland, Holland, Sverige, Norge, for at følge med i hvad der skete ude omkring, der var jo ikke google! Alt det skrevne skulle sættes i hånden og trykkes på spritduplikator, puttes i kuverter med frimærker. Sekretariatet fyldte meget i huset og i fritiden.

TS Før og NU

Der er mange ting der bare fungerer nu, men både frihavnsordning og midler, skal der konstant arbejdes på. Meget arbejde er startet op mange gange, indkøbsordninger, forsikrings-

ordninger m.m.. Det er ofte Sisyfos arbejde. Man skal være over det hele tiden. Havnene skal kontaktes konstant. Huse og gamle biler kan man finde ud af at bevare, men skibene svævet lidt mellem vandene, ja nu kom Pia Kjærsgaard på sidste pinsestævne og nævnte i sin tale at det var på tide Træskibene kom fast på finansloven, men det har godt nok været svært i alle 50 år.

Hvad tænker du om TS og foreningens fremtid?

Måske skal TS mere være en paraplyorganisation, hvor arbejdet får lov at gro lokalt og så have paraplyen over sig. Måske udvikler TS sig mere hen imod en model vi ser i Forbundet Kysten, Norge.

Sejladserne Fyn Rundt og Limfjorden Rundt er vigtige, her sejles der og man mødes og deler viden. Samværet er vigtigt. Inger har slynget rundt med navne fra træskibsmiljøet og Vikingeskibene under vores snak om livet i TS. Hun har mødt

dem alle sammen Christian Nielsen, Max Vinner, Morten Gøtche, Bent og Erik Andersen, Ole Crumlin, Ole Peitersen, mfl, mange lever ikke mere. Bøgerne af Kaj Lund kommer på bordet og en hel bog om Nordlandsbåden og sejlladsforsøgene.

Vi forlader det lille skønne stråtekte hus i Sletten og bevæger os ned i Bådeklubben. Her hører Inger hjemme som Skrubben og på den ensrettede gade har de alle sammen lige holdt loppemarked. Inger har været trofast i et helt liv. Man kan vel sige hun har været en del af 68'erne, boet i kollektiv, sejlet, været på udgravninger, arbejdet med teknisk tegning, undervands arkæologi, studeret etnologi og arbejdet med flygtningebørn i mange år og som hun sige ”og meget, meget andet.” ”Jeg har haft det så sjovt og fatter ikke hvor tiden er forsvundet hen”

Bag ved det gamle missionshus i nr. 178 bor Skrubben, det er ren Sletten idyl med klatreroser og småsprossede vinduer.

Kystvejleder-beretning

David Lorentzen

”Der er altså noget galt”, siger Nis, læner sig frem og kigger op foran forreste mast. ”Skal skøderne virkelig sidde helt deroppe?”

Kort efter bliver vi enige om at jeps, den er god nok: Skipper - undertegnede - havde fået sat klyveren på hovedet hvilket vil sige, at skødebarmen nu hang og flagrede et godt stykke op i luften. Det giver et... skal vi sige alternativt forløb for klyverens skøder.

Vi var et splitsekund fra ufortrødent at forsætte ud fra den logik, at der vel sådan set på den måde var mere sejleareal højere oppe, hvilket logisk set burde lade os fange mere vind. Men besindede os alligevel. Vi var på vej ud fra Roskilde Vikingskibsmuseums havn med museets tre-smakke, Lene, og det gør man ikke med en omvendt klyver. Der ville være indiskutabel håneret for enhver, som så os.

”Vi” er Nis. Bådbyggerlærling i Bergen. Lars. Friluftsinstruktør, tidl. fysioterapeut og knivnørd. Og David. Denne artikels skribent, konsulent i reklamebranchen og nyudspungen rådgiver indenfor alternativt sejlsætning.

Vi var nu lige gode om det - både klyveren og andet. Og vi har en god undskyldning. To timer før var vi blevet tildelt den masteløse tre-smakke, havde fået anvist master og sejl og så var det bare med at finde ud af få rigget til inden der blev blæst afgang til en tre-dages tur på Roskilde fjord.

Selvsikkerheden fejlede ikke noget, så der blev bandet stygt over det uigennemskuelige og elendige system bådbyggeren havde valgt, at drivbommen agter skulle fæstnes til rælingen med.

Kort efter kom hvad der viste sig at være netop bådbyggeren, vikingeskibsmuseets fartojschef Tom Nikolajsen, ned for at besigtige. På det tidspunkt havde vi heldigvis bandet færdig og havde indset, at vi trods alt nok ikke kunne klandre

bådbyggeren for, at vi ikke kunne få bovsprydet til at sidde ordentligt agter...

Den dynamiske trio Nis, Lars og undertegnede befandt sig i Roskilde fordi vi alle er en del af Vikingskibsmuseets vejlederuddannelse i sejlads, kystkultur og kystfriluftsliv. Uddannelsen er udviklet i samarbejde med sejladsamrådet og bliver i daglig tale blot kaldt Kystvejlederuddannelsen. Det er en 21 dages uddannelse, fordelt på 6 forlængede weekender, hvor fokus er på de traditionelle, smækkeriggede brugsbåde; og råsejlsriggede hvis man ønsker at lægge sit fokus dér.

Jeg har haft havet og træskibene tæt inde på livet det meste af mit liv, men det var først da jeg i 2010 købte den 14,5 fods smakke Petit, at jeg for alvor blev bidt af sejladsen. Jeg regnes vist af andre for at være en ganske habil sejler, men sandheden er, at jeg indtil jeg startede på Kystvejlederuddannelsen reelt ikke anede hvad jeg foretog mig.

At investere tid og penge i en formel sejluddannelse med fokus på de gamle, kystnære brugsbåde er en af de bedste investeringer jeg længe har foretaget mig. Ikke økonomisk; den målestok bruger man som bekendt ikke i træskibssammenhæng. Men jeg er propfuld af hurra over min nyerhvervede viden efter hver eneste kursusweekend.

Det er langt fra kun er selve undervisningen, som er givende. Turen i tre-smakken Lene bød blandt andet på konkret, praktisk erfaring med balancen i en båd: Mens Nis og Lars baksede med at få klyveren sat korrekt, sad jeg ved roret for en halv vind og kunne konstatere, at det var komplet umuligt at holde jollen fra at gå op i vinden uden, at jeg sad og slog med roret. Det undrede jeg mig noget over indtil Lars foreslog at slække på mesanen - smakken på den agterste mast.

Pludselig blev trykket lettet fra agterenden og jollen holdt fint sin kurs - indtil klyveren blev sat, der kom mere vindtryk på stævnen og mesanen igen måtte tages i brug. Det kan virke

simpelt og det er det sådan set også, men for mig var det i det sekund, at teorien pludselig satte sig fast i hjernebarken.

Under den videre sejlads delte Nis ud af sin viden om sejlenes indbyrdes forhold. Igen noget jeg egentlig både havde hørt og læst, men det gav først for alvor mening, da Nis konkret viste hvordan forsmakken f.eks., hvis den var halet for stramt ind, kunne lukke for den vind, der skulle passere foran storsmakken og på den måde sænke jollens fart.

Gennem hele weekenden havde jeg kursusleder Jakob Haarhs citat fra artiklen ”friluftlivet og den levende kulturformidling” summende i hovedet: ”Mange af os har en tendens til at tro, at netop vores generation står øverst på et historisk udviklingstrin. Det er rigtigt, at vi i forhold til megen teknologi befinder os på et meget højt kulturtrin, men på andre områder degenereres vores viden og kunnen.”

Jeg kan Facebooks annoncesystem udenad; forfra, bagfra og i søvne. Den viden er vigtig. I hvert fald for mig, som lever af den. Men på en tur på Roskilde Fjord i en tresmakke

indser man, at man faktisk ikke befinder sig på et højere udviklingstrin. Vi ved bare noget andet i dag.

Min beretning fra Kystvejlederuddannelsen skal slutte med nogle andre vise ord. Denne gang fra Bjarni Sørensen, som er vikingeskibsmuseets rebslager. Han spurgte på en af de første kursusdage hvorfor man dog skulle beskæftige sig med de gamle træskibe, ja med historien i det hele taget?

Hans svar var: Mennesket med et fiskegarn og vandet er selve livet. I et fiskegarn har du flydere, som hiver garnet opad. Det er nutiden. Og du har lodder, som trækker garnet til bunds. Det er fortiden.

Hvis du som menneske kun fokuserer på nutiden, kun har flydere, ligger du og roder i vandoverfladen og vinden kan blæse dig hid og did. Har du kun lodder, ligger du fast nede på bunden.

Kun ved både at have flydere og lodder, bliver du et garn, som står udspændt i vandsøjlen og fanger så meget som muligt af det, livet har at tilbyde dig.

Øresund på Langs varer nu 3 dage:

Mette Brask, koordinator Historisk Havn Helsingør M/S

Kom med når Kapsejladsen Øresund på Langs fylder fem år.

I år udvider vi begivenheden, der begynder fredag d. 12. august, hvor der sejles ud af København og er ”get together” i KAS klubhus i Svanemøllehavnen. Lørdag d. 13. sejles der kapsejlads mod det nordlige Øresund for at lægge til i havnen mellem tårnene på Kronborg og kirketårnene i Helsingør. Søndag d. 14. august går turen tilbage til København.

Ideen om Øresund på langs opstod, som den slags tit gør, i en samtale mellem to ildsjæle. Passende nok fandt den sted på et skibsdæk – mere præcist om bord på den rødmalede skonnert Lilla Dan. Nicolai Vædele, formand for Maritimt Værksted Hal 16, fortæller om episoden: ”Tilbage i 2017 var vi inviteret på en visionssejlads, for at snakke om mulighederne for at bygge en ny træskibshavn i København. Vi sejlede rundt i Københavns Havn, og det var lige der, i en samtale med Henrik Effersøe fra Kjøbenhavnske Træsejlere, vi fik ideen til en samlet kapsejlads for alle sejlende træfartøjer. Og den skulle gå fra København til Helsingør. Henrik var fyr og flamme, og ti minutter senere havde vi lagt rammerne. Først tænkte vi at kalde sejladsen Øresund på Tværs, men efter et kig i søkortet, blev vi enige om at det var noget mere logisk at kalde den Øresund på Langs.”

Fylder et hul

På det tidspunkt fandtes der ikke en samlende sejlads, hvor både tidligere erhvervsfartøjer og lystfartøjer kunne deltage, uanset størrelse, design og brugsområde. Ideen fik hurtigt ben at gå på. Allerede den følgende sommer, i august 2018, blev den første Øresund på Langs afholdt, af et aktivt partnerskab bestående af Maritimt Værksted Hal 16, Kjøbenhavnske Træsejlere og M/S Museet for Søfart.

Social ryggrad

I de efterfølgende fire år har ØPL i stigende grad etableret sig som en del af sejladskalenderen for træbådsentusiaster og søfolk i Øresundsregionen, og med deltagere fra Limfjorden, Lillebælt og sydhavsøerne. De sidste par år har afviklingen været præget af mange corona-restriktioner, men det er lykkedes at komme i mål.

Som i enhver kapsejlads er det sociale meget væsentligt, og der-

for lægger arrangementskomiteen stor vægt på at skabe plads til at folk kan mødes og dele deres passion for at sejle og pleje den maritime kulturarv. Rygraden i den sociale del af arrangementet er festmiddagen lørdag aften, hvor der serveres god mad, spilles musik, deles præmier ud og snakkes på kryds og tværs.

Nyt i dette års Øresund på Langs

”Vi er glade for al den feedback vi får fra deltagerne”, fortæller Nicolai Vædele. ”Og her kom mange gode ideer og forslag på bordet til de kommende års Øresund på Langs. Der var ønsker om et længere event og at der blev sejlet mere. Der var også et ønske om at flytte arrangementet lidt i forhold til Kapsejladsen Fyn Rundt for Bevaringsværdige fartøjer i uge 30. Så fremover afholder vi ØPL i weekenden i uge 32.

I år har alle deltagere inviteret til at deltage i Kjøbenhavnske Træsejleres (KTS)’s aftenkapsejlads. Bagefter er der hygge og præmieuddeling i KAS’ klubhus. Lørdag morgen starter selve ØPL-sejladsen, som har status som officielt Københavns-mesterskab. Vi lander som de foregående 4 år, i Historisk Havn Helsingør, og afhængig af vejr og vind bliver der lagt en bane, som indeholder flere situationer - mærkerundinger og så videre, som bidrager til at holde feltet mere samlet, og byder på en mere interessant kapsejlads.

Hvad sker der om lørdagen i Historisk Havn Helsingør.

Vi samler aktiviteterne på havnen under lanternen på FYRSKIBET. Her vil der være boder, sang og musik, håndværk, præsentationer af skibene, rundvisninger, byvandring relateret til sundtolden med indlagte røverhistorier. Der kommer en Tosmakker og Tresmakke fra Middelfart og deltager med sejlads af gæster i havnen, lokale Smakkejoller vil også sejle og vi arbejder på, at der bliver et væld af aktiviteter med lyden af sejl,

musik og latter, skibe der lægger til, sejlere der genses med forblæst hår. Det bliver et skønt skue med alle de smukke fartøjer samlet. Der vil også være en særudstilling af den Klinkbyggede båd, som i december 2021 blev optaget på UNESCO's liste som levende kulturarv.

Gentleman's kapsejlds, mandskabsbytte og gæstesejlds hvor der er plads om bord.

Søndag er der, som vi plejer, fælles morgenmad og som noget nyt, indfører vi en såkaldt "gentleman's kapsejlds" til alle dem, som skal sejle sydpå mod København. Her regner vi med at åbne op for mandskabsbytte, så man kan blive kendt med nye mennesker. Vi håber også at der er skibe der vil tage gæster med til København og på den måde udbrede kendskabet til fartøjer og sejlskibe.

I Helsingør Havn er der både plads til flere drømme og flere skibe.

Kapsejldsken Øresund på Langs er en samlende begivenhed for klassiske fartøjer og maritim kulturhistorie – ikke kun på langs, men også på tværs af Øresund. Vi drømmer om at vores venner på den svenske side af sundet bliver flere i antal og fremadrettet at få flere deltagende fartøjer fra vore andre nabolande i nord og Tyskland.

Øresund på Langs 2022 afholdes 12.-14. august.

Se mere på hjemmesiden og skynd dig at melde til:

<https://mfs.dk/historisk-havn/oeresundpaalangs/>

Stort fællesskab, lille fuldrigger

- UngHavn fra Holbæk har bygget og søsat "Mini Georg Stage"
af Maja Holst D. 12/06 2022 Holbæk

En skør idé er over de seneste halvandet til to år blevet realiseret i Nationalmuseets værfthavn nede på Holbæk havn. Hver tirsdag aften er unge mellem 13-18 år trofast mødt op på havnen, selv på de kolde efterårs- og vinteraftener. I samarbejde med UngHolbæk og Nationalmuseets skibe og værft.

Hvad er UngHavn?

”Det er et fristed for unge mellem 13-18 år. Til UngHavn kan man prøve kræfter med maritime aktiviteter, traditionelt håndværk og indgå i nye fællesskaber. Vores aktiviteter spænder vidt og er arrangeret ud fra de unges egne ønsker.”

UngHavn er et gratis ungdomsskolehold udbudt af Holbæks ungdomsskole UngHolbæk, hvor unge kan dykke ned i den maritime verdens mange facetter. De unge bliver introduceret til alt fra sejladsens grundprincipper til grundlæggende tovværks- og træarbejde. De unge har derudover efterspurgt at lære at sy i sejldug. Dette har resulteret i et hængekøjehold, hvor der også er blevet lavet toilettasker, penalhuse mm. Sådanne små hold har kørt sideløbende med byggeprojektet ”Mini Georg Stage”. De unge er også blevet introduceret til Kystlivscenteret på Holbæk havn, hvor man bl.a. kan blive en del af et smukke jollelaug.

Kilde: ungholbæk.dk

Søsætningen af Danmarks mindste fuldrigger

Til SKVULP festival d. 11 Juni 2022 var tiden langt om længe inde til at søsætte ”Mini Georg Stage”, og de unge kunne endelig høste frugterne af halvandet års hårdt arbejde. Byens borgmester Christina Krzyrosiak Hansen og direktør fra Skoleskibet Georg Stage Asser Amdisen var mødt op til begivenheden, og holdt taler til de ca. 35 unge og de omkring 1000 fremmødte tilskuere. De unge blev rost for deres engagement, og anerkendt for deres gåpåmod og store indsats. Traditionen tro blev skibet døbt med en flaske champagne, og derefter blev skibet skubbet ned af løbetøjet og gled roligt ud i havnebassinet til stor applaus fra de fremmødte.

UngHavn stopper ikke her!

Efter sommerferien starter UngHavn igen. Der vil være nye projekter for de unge, hvor der skal syes, sejles, bygges og mest af alt hygges. UngHavn har vist hvordan det maritime fællesskab kan give en masse forskellige unge mennesker et fællesskab, som er helt deres eget. Det at bygge sammen og være praktiske har rystet de unge sammen på en helt særlig måde, og har skabt deres eget fællesskab om miljøet på havnen. Følg med i de fremtidige projekter på deres Instagram profil UngHavn.

UngHavn i andre byer

UngHavn blev introduceret for andre kommuner på et seminar i maj 2022 organiseret af UngHolbæk, Kystliv og Søfart og Maritime Håndværk, Nationalmuseet.

Seminaret har dannet grundlag for netværksdannelse på tværs af landet, så interesserede kommuner, havne, skibe, laug etc. kan dele erfaringer, materiale, ideer og konceptstrategier. Har man interesse i at høre mere om UngHavn og netværksgruppen, kan man kontakte Søfart og Maritime Håndværk, Nationalmuseet på ske@natmus.dk.

FAKTABOX

”Mini Georg Stage”

- Kølen blev lagt i efteråret 2020
- Danmarks tredje største fuldrigger og den mindste
- Bygget i målestoksforhold 1:9
- 18 sejl
- 120 tovender
- 9 m² sejl
- 6,2 m over skroget
- 7,8 m over alt
- 2,2 m bred
- 4,8 m skibets højeste mast
- 1,2 ton

Ny højskole har fokus på klinkbyggede brugsbåde

Heidi Hansen, kommende forstander for Lejre Højskole

*Kystlivs jollesamling ved maritim sommerhøjskole 2021.
Foto: Kystliv Holbæk*

På Lejre Højskole vil fremtidige højskolelever kunne lære at bygge klinkbyggede brugsbåde og at sejle. Vores fælles kulturarv bringes i spil over for nye målgrupper, og kan måske inspi-rere nogen til et arbejde i det maritime univers, eller til at se sig selv som glad fritidssejler i en klinkbygget jolle.

Det er sikkert og vist

Lejre Højskole har lige fået tilsagn fra LAG-Midt Nord-vestsjælland om økonomisk støtte til at bygge et træ- og bådebyggerværksted på højskolen. Og næsten i samme åndedrag har vi fået indsamlet penge nok til at få bygget den første klinkbyggede højskolebåd. Højskolebå-den bygges af bådebyggere hos Kystliv Holbæk, og er en lidt større version af den Isefjords-jolle, som danner grundstammen i Kystlivs jollesamling.

Det betyder, at Lejre Højskole bliver den eneste danske folkehøjskole med fokus på at bygge og sejle klinkbyggede brugsbåde. Og derved begynder en ny tradition for at tænke de klink-byggede både ind i højskoledannelse og højskoleliv. Til glæde og inspiration for Lejre Højsko-les kommende elever, og forhåbentlig også for andre, som ønsker at formidle den helt særli-ge kulturarv til voksne.

Bådgruppe ved Lejre Vig

Visionen er, at Lejre Højskole får en bådgruppe på i alt 4 højskolebåde, som skal ligge i Lejre Vig ved Haldrups Grund, som også kaldes for Lyndby Strand lidt nord for Lyndby Havn. Der er i forvejen et maritimt miljø med fokus på sejlbåde (jollesejlkлуб og vikingeskibslaug). Og der er adgang til en meget smuk natur fra bunden af Lejre Vig og videre ud i Roskilde Fjord, og herfra mange muligheder for natur- og kulturoplevelser.

Lejre Højskole samarbejder med Nationalpark Skjoldungernes Land om at etablere bådgrup-pen, og om at båd-gruppen bliver til glæde og gavn for andre. Nationalparken samarbejder med Lejre Kommune og lokale brugere om at få området udviklet til en trædesten ind i Nati-onalparken. Lyndby Strand være et ”blåt klasseværelse” i nationalpar-ken, hvor børn og unge kan komme og opleve et maritimt miljø. Det er meningen, at Lejre Højskoles både skal stilles

til rådighed for andre brugergrupper, når de ikke benyttes af højskolen, fx maritim ungdoms-skole inspireret af den maritime ungdomsskole i Holbæk.

Visionen om en maritim højskole

Det har taget tre år at nå fra visionen om et maritimt ele-ment blev født, til at vi nu ved, at Lejre Højskole får et ma-ritimt fokus. Højskolen er grundlagt på et ønske om at for-midle dansk kulturhistorie på en måde, hvor eleverne prø-ver at gøre det, som man gjorde engang. Og herved sanser med kroppen og forbinder sig følelsesmæssigt med, hvad det fx vil sige at slå græs med le eller passe en køkkenhave. Eller bygge en klinkbygget båd. Det er kulturhistorisk dan-nelse som begynder i det praktiske og kan føres videre ind i en mere intellektuel samtale.

Det pædagogiske greb består i at eleverne lærer om kultur-historie og om det danske folk ved at gøre noget selv, og helst sammen med andre. Fællesskab er vigtigt, både for-di der ligger en kulturhistorisk tradition i måden vi skaber fællesskaber på, og fordi der ligger en social dannelse i at lære at indgå i forskellige former for fællesskaber. Mange deltager i at bygge på den samme båd, og på højskolen læ-rer man at sejle sammen med andre, og at indgå i et sam-arbejde om alt det, som udfolder sig omkring at sejle, være på tur, slå lejr, lave mad på bål osv.

Dannelse og det blå univers

Maritime håndværk og sejlads i klinkbyggede både handler ikke alene om de konkrete aktivi-teter og om kulturhisto-rien knyttet til dem, men også om det, som sejladsen giver adgang til. Sejlads handler om fællesskab og om at være sammen på meget lidt plads og trives med det. At kunne sejle åbner mulighed for at have en båd sammen og sejle sammen med vennerne efter endt højskoleophold.

Sejlads giver adgang til naturen ved kysten og på vandet, og herfra mulighed for at lære om naturen, om vejret, årsti-der, og om aktuelle emner som bæredygtighed, miljø, klima og na-turgenopretning på vandet. Disse temaer kan fx bely-ses naturvidenskabeligt, politisk, etisk og i et nationalt eller internationalt perspektiv. Der er mulighed for mange sam-taler og dis-kussioner om forskellige holdninger. Så kort

Tabitta på 17 og Christoffer på 13 syr sejl-magerpose på maritim sommerhøjskole 2021. Foto: Lejre Højskole.

sagt åbner det blå univers op for undervisning i en række dimensioner, som er aktuelle i tiden og som unge interesserer sig for.

Viden og vilje

Det her er kun lykke, fordi mange har set visionen og båret med på forskellig vis. Stor tak til alle dem, som har talt Lejre Højskoles sag i forskellige mødelokaler og sørget for, at vi har fået penge til projektet. Nu er vi i gang, og så kan man håbe, at rejsen med at skaffe de sidste penge bliver lettere. For helt nemt har det bestemt ikke været. Og det skal vi gøre noget ved, hvis vi i fællesskab virkelig ønsker at formidle kulturarven knyttet til de klinkbyggede både til kommende generationer.

Samarbejdet med Kystliv Holbæk har været helt afgørende for at Lejre Højskole er nået til, hvor vi står nu. Penge er både nødvendige og vigtige. Men et mindst ligeså vigtigt element er rådgivning, at få uddannet undervisere, at kunne samarbejde med fagligt kompetente mennesker om forsøgs- og udviklingsarbejde i nye felter. Det er et særligt felt både at mestre et fagligt højt niveau i forhold til at byg-

ge både og sejle, og også at have erfaring med undervisning og pædagogiske greb. Hvis vi ønsker, at flere går i gang med at formidle den særlige kulturarv, så skal der også være adgang til at få rådgivning, viden og efteruddannelse på et højt niveau.

Kæntningsøvelse i en af Kystlivs Isefordsjoller på sommerhøjskole 2021. Foto: Lejre Højskole.

Fakta om Lejre Højskole

- Inspireret af Grundtvig, Kierkegaard og Steiner.
- Fokus på natur, kultur og fællesskab.
- Forventes at åbne til august 2023.
- En lille højskole med plads til 40 elever.
- Tilbyder håndværksfag som bådebyggeri, keramik og tekstil design.
- Tilbyder udefag som at lære at sejle, dyrke køkkenhave og friluftsliv.
- Ligger i landsbyen Kirke Såby midt i Lejre Kommune.
- Lange forløb fra august til december og fra januar til juni.
- Ugekurser for voksne og familier om sommeren.

Læs mere på www.lejrehøjskole.dk.

Kom til Danmarks Maritime folkemøde i Korsør lørdag den 27. august 2022

Folkemødet handler om: maritime uddannelsesmuligheder, maritime erhverv, nye maritime virksomheder, historiske træskibe, maritime historie, shantymusik, havnemiljø og meget mere...

Folkemødet tilbyder:

Debatter om maritim kultur, uddannelse, erhverv og udvikling.

Hør om uddannelsesmuligheder på FGU's værft, og hvordan vi kan hjælpe unge, der vil uddannes på Værftet.

Se en tro kopi af en kanonjolle fra englandskrigen med en kanon på 2 tons.

Hør om ombygning og restaurering af Bien, en galease fra 1899 på 55 bruttotons, der blandt andet får installeret elmotor.

Mød lokale og nationale maritime aktører.

Nyd original Shantymusik og elever fra FGU SV's musikværksted.

Caféområde og boder med mad og drikke.

Vil du være med til at skabe en ny national tradition, når vi en gang årligt sammen sætter fokus på maritime aktiviteter og muligheder, så læg til kaj den 27. august i Korsør.

Interesserede kan få en stand på folkemødet, afholde eller deltage i en debat, støtte folkemødet som sponsor, eller bidrage på anden måde. Alle forslag, ideer og aktiviteter er velkomne – store som små.

Kontakt os på: kontakt@danmarksmaritimefolkemøde.dk

Eller på: fgu@fgusv.dk og Tlf: 3043 000

I år arrangeres Danmarks Maritime Folkemøde af FGU SV, som et skolearrangement, der involverer både undervisere og elever. Der samarbejdes med en række lokale maritime aktører og frivillige. Folkemødet afholdes i samme weekend, som åbent hus på Flådestationen og Maritime Kulturdage i Korsør, hvor der forventes at komme over 8.000 gæster til havnen i Korsør.

Velkommen til KAPSEJLADSEN

Se mange flere detaljer og tilmeld dit sejlførende træfartøj på mfs.dk/hal16

Nye bestyrelsesmedlemmer

Det er glædeligt at, vi har en bestyrelse som repræsenterer en stor del af landet.

Fra venstre.

Christopher Malmos, Århus. Maya Holst, Svendborg. Christian Dyrlov, Korsør. Mette Brask, Snekkersten Ole Vistrup, Helsingør. David Lorentzen, Bogense. Preben Glud, Ribe. Morten Milthers, København.

Jeg hedder Peter Giltoft er 64 år gammel og bor i Frederikshavn.

Min interesse for træskibene begyndte i min ungdom i 1970'erne, da jeg sejlede med vikingeskibet Imme Gram under Det Danske Spejderkorps.

Senere blev det mange år på Jensigne af Haderslev. Vi var flere der kørte fra Frederikshavn til Haderslev og var en del af det liv, men til sidst blev det for "kavt" (besværligt), så vi fandt noget i Frederikshavn. Det var W.Klitgaard hvor jeg var med i foreningen fra 1988-2011.

Undervejs blev jeg formand for foreningsskibet Alvilde, hvor vi nu er omkring 100 medlemmer.

Jeg arbejder som paramediciner i hverdagen.

Med mig som suppleant i bestyrelsen er TS geografisk godt dækket ind.

Velkommen til vores nye Kassere Lise Rindell fra Helsingør.

Lise har arbejdet i shipping branchen i knap 40 år, som bogholder.

I sin fritid har hun bla. sejlet ca. 20 år med et historisk kulfyret skib i Skotland og kom i 2016 med i SS BJØRN, en kulfyret isbryder i Helsingør.

Maja Holst.

Jeg er født og opvokset i Vestjylland. Jeg startede med at sejle på Skoleskibet Georg Stage, og sidenhen har jeg arbejdet som professionel sømand.

Før jeg begyndte at sejle har jeg rejst med rygsæk.

Jeg bor nu i Svendborg, hvor jeg er en del af et fællesskab af unge søfolk.

Jeg er glæder mig til at få et bedre indblik i TS og bestyrelsens arbejde.

TS byder **ny- og genoptagne** fartøjer velkommen

*INGEBORG, Bornholmsk Laksekutter, Hamburg
byggested Marstal 1990, BRT 10,5
Björn Ole Pfannkuche, 004917648176784*

*MS CHIMERA, Veteranfærge, Gudhjem,
byggested Sandhaven, Scotland 1912, BRT 94
Kurt Kirstejn Kirkegaard, 20473299*

*RAVN, Bornholmsk silde ege
byggested Stockholm 2004, KG 600
Ruben Bue Vestergaard Jensen, 71902698*

*HOMO FABER, Lynæs Kutter, Kappeln Museumshavn,
byggested Esbjerg 2020, BRT 10
Eckhart Feldmann, 01736158598*

*KAROLINE SOFIE, Hajkutter, Dybvig Havn
byggested: Svendborg 1913, BRT 9,58
Klaus Lasvill-Mortensen, 28704945*

*FREJA, Colin Archer Toldkrysser; Kappeln,
byggested Faaborg 1986, BRT 5
Henrik Jensen, 00491724377340*

*GL LUNA, Hajkutter, Gedser
byggested: Gilleleje 1938, BRT 32,1
Steve Miell, 0046 705799276*

*TØSEN, Lynæs dæksbåd, Svendborg,
byggested Lynæs 1981, BRT 5
Jay Brun Jensen, 61462540*

TS Vestjyllands medlemsmøde lørdag den 5. november 2022

Foreningen Krydstoldjagt nr. XXVI I står som arrangør for dette møde

Kl. 11 Vi mødes i Skive Sejlklubs lokaler, Strandvejen 24, Skive, til velkomst og en kop kaffe.

Kl. 11.30 Vi kører hen til krydstoldjagten "Marienlyst". Her vil medlemmer af foreningen fortælle om den imponerende nybygning.

Kl. 12.45 Vi kører til Skive Havn. Her mødes vi omkring de huse og joller, som foreningen råder over – og får selvfølgelig en forklaring.

Kl. 13.45 Tilbage til Skive Sejlklub, hvor vi får frokost.

Kl. 15 Valg af lokalfolk og "vandet rundt" - hvad sker der rundt omkring i det vestjyske?

Ca. kl. 16 Tak for i dag
Deltagerbetaling 100 kr.

Kv1+02

STYRELSEN

De støtter TS

Søassurancen Danmark

ALT I RUSTFRIT STÅL!

Metriske bolte og gevindstænger, spændebånd og Den Originale Spigerskrue fremstillet til træbåde, træskruer og brædebolte.

dockyard trading.com

michael@dockyardtrading.com · +45 3029 4068

RÅDGIVENDE SKIBSINGENIØRER

JENS KRISTENSEN ApS

Skibsteknisk rådgivning udføres af vores medarbejdere i Marstal, Aarhus og Svendborg

- Vi kan tilbyde rådgivning omkring ny- eller ombygninger, reparationsarbejder, skades- og øvrige besigtigelser.
- Vi er autoriseret af Søfartsstyrelsen til udførelse af krævningsprøver samt foretage letvægtskontrol, støjmåling og tonnagemåling.
- Vi kan assistere med udarbejdelse af dokumentation og implementering af ISM og ISPS samt tilbyde afholdelse af intern audits på skibe og kontor.
- Vi kan også tilbyde assistance på andre søfartsrelaterede områder så som omkring implementering af nye nationale og internationale regler og love, uddannelseskrav til besætning m.m.
- Vi kan med ovennævnte områder levere ydelser til værfter, redere, maritime myndigheder, klassifikationsselskaber, andre skibskonulentfirmaer, forsikringselskaber m.fl.

Jagtvej 8
DK-5960 Marstal

Pho.: +45 6253 3720
Mob.: +45 4037 3720
Email: jkr@mail.dk

Navnestandere

Sommeren er over os.
Pynt dit skib med en ny navnestander.

Henvendelse:

Asta Graunbøl.

28526326. astagraunboel@gmail.com

SEJLMAGER HANSENS EFTF. APS.

Helle Barner Jespersen
Herluf Trolles Gade 3 kld
1052 København

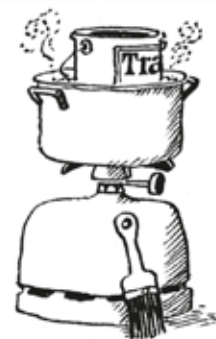
33 15 43 48
sejlmagerhansen.dk
info@sejlmagerhansen.dk

VEDLIGEHOOLD af JOLLER 10-25 fod

Smakkejoller – sjægte -
oselvere – hækjoller og
travaljer vil vedligeholdes –
SKAL vedligeholdes.

Se det som en fornøjelse!
Prøv det! Læs om det!
TS har det!

Hent selv hæftet på www.ts-skib.dk

tuchwerkstatt.de

Seil & utstyr til tradisjonsskip og lystfartoj

- tradisjonelle seil
- kallesjer & persening
- polstring & madrasser
- wire & tauverk

Vi snakker & skriver
norsk og forstaar nok
en del dansk :)

Segelmacherei Tuchwerkstatt · Salinenstr. 24 · 17489 Greifswald
Tlf.: +49 3834-77 65 64 · Fax: +49 3834-85 52 259
ahoi@tuchwerkstatt.de · www.tuchwerkstatt.de

C.J. skibs- & bådebyggeri ApS

Havnevej 15 – DK 6320 Egersund
Tlf.: +45 74 440930
E-mail c-jonsson@mail.dk
www.cj-skibsbyggeri.dk

Vi giver gerne uforpligtende tilbud
på såvel små som store opgaver

MIDDELFART
Skibs & Bådebyggeri
v/Bådebygger Chris Domino Larsen
TLF. 22882764

Lillebæltværftet | Havnegade 98 | 5500 Middelfart
Email: chris@isabelogchris.dk | Cvr. 34 36 40 52

Sundshøj Trævarefabrik & Bådebyggeri

Vi kan tilbyde, langtidslagret Dansk Eg, Lærk, Elm, Ask
og mange andre træsorter.
Fra eget savværk, som kører via vores egen vindmølle.

Kalmarbrædder (ukantskârne) brædder og tømmer på mål,
til udvendig og indvendig beklædning samt bindingsværk
lagret i 5 -10 år af Dansk Eg.

Desuden tilbyder vi, svampe og råddræber Blackwarnis
finsktjære. Kultjære til at smøre beton bundrem.

Kontakt: Sundshøj Trævarefabrik & Bådebyggeri
Hovedvejen 66 – 5771 Stenstrup
Email: arne.wahl@mail.dk
Tlf.: +45 62 26 30 30

REDAKTIONEN:

Christian Dyrlov, Kjarsvej 53, 4220 Korsør
Mette Brask, Parallelvej 20 A, 2th, 3070 Snekkersten
Grafiker: Claus Lidbjerg, Søndertoften 178, 2630 Taastrup

25 42 00 57
60 58 11 38
30 26 38 87

cdm@fgusv.dk
mettebrask@hotmail.com
ts.grafiker@gmail.com

TRÆSKIBS SAMMENSLUTNINGENS BESTYRELSE:

Formand: Ole Vistrup, Stjernegade 20 E, 3000 Helsingør
Næstformand: Mette Brask, Parallelvej 20 A, 2th, 3070 Snekkersten
Kasserer: Lise Rindel, Brygger Heises Vej 4G, 3000 Helsingør
Medlem: Christian Dyrlov, Kjarsvej 53, 4220 Korsør
Medlem: Christopher Malmos, Træskibshavnen 210, 8000 Århus C
Medlem: David Lorentzen, Bundgårdsballe 43, 5400 Borgense
Medlem: Geert Bilander, Gærdesmuttevej 7, 8400 Ebeltoft
Medlem: Morten Milthers, Odensegade 26, st.mf, 2100 København Ø
Medlem: Preben Glud, Skibbroen 29, 2, 6760 Ribe
Suppleant: Maja Holst, Møllergade 48, 1 s, 5700 Svendborg
Suppleant: Peter Giltoft, Kildevej 17, 9900 Frederikshavn
Revisor: Stig Löf, Søstræde 9, 3000 Helsingør
Revisorsuppleant: Egon Hansen, Engbjerget 4, 4300 Holbæk

21 21 62 30
60 58 11 38
40 91 99 46
25 42 00 57
60 19 80 15
21 12 10 20
28 26 50 23
20 99 59 77
40 20 12 32
24 93 91 59
24 66 12 72
53 69 14 90
21 48 71 59

formand@ts-skib.dk
mettebrask@hotmail.com
pufferlise@mail.dk
cdm@fgusv.dk
chris.malmos@gmail.com
kontakt@davidlorentzen.dk
geert.bilander@gmail.com
morten@milthers.dk
pbglud@mail.dk
majaholst97@gmail.com
petergiltoft@gmail.com
stig.lof@outlook.dk
egonhansen@mail.dk

TS-LOKALFOLK:**Nordstjylland:**

Dorthe Koch, Ulrik Birchs Vej 57, 9430 Vadum
Tim Rasmussen Schjoldager, Spurvevej 8, 9400 Nørresundby

31 64 73 08
40 25 51 81

jenskrogh@jenskrogh.dk
tim@nordiskejlads.org

Vestjylland:

Carsten Olsen, Vestergade 37, 1tv, 7620 Lemvig
Claus Høgsberg Toft, Rolighedsvvej 1, 6960 Hvide Sande
Finn Nielsen, Fischersgade 39, 9670 Løgstør

30 31 36 38
23 61 93 97
21 79 59 50

carsten.jo.jo@gmail.com
buhl.toft@gmail.com
info@baadebygningsskurer.dk

Midtjylland:

Nana Reinert, Træskibshavnen 266, 8000 Århus C
Poul-Erik Clausen, Karetmagerstien 3, 8400 Ebeltoft

42 42 75 59
23 39 31 23

nanareinert@gmail.com
pec.ebeltoft@gmail.com

Sydøstjylland og Fyn:

Bjarne Kiholm, Bjerrumvej 32, Kammerslusen, 6760 Ribe
Kim Russel Jensen, Skattergade 36 C, 5700 Svendborg
Mikkel Kleist, Agerbakken 9, 5762 Vester Skerninge
Peter Sandholdt, Nordborgvej 110, 6430 Nordborg

29 26 33 44
50 59 34 24
24 44 15 34
24 83 53 91

bkiholm@c.dk
kimrussejensen@hotmail.com
mikkelkleist@hotmail.com
haathope@icloud.com

Nord- og Nordvestsjælland samt København:

Carsten Hvid, Fuglsvej 6, 4300 Holbæk
Helle Bonde Knudsen, Gødstrup Bygade 5, 4684 Holmegård
Mette Brask, Parallelvej 20 A, 2th, 3070 Snekkersten
Per Makwarth, Store Karlsmindevej 164, 3390 Hundested

22 79 58 33
31 69 85 20
60 58 11 38
29 29 45 00

carstenhvid@gmail.com
helle101528@gmail.com
mettebrask@hotmail.com
makwarth@email.dk

Sydsjælland, Lolland-Falster og Bornholm:

Christian Dyrlov, Kjarsvej 53, 4220 Korsør
Jørgen Krogh Johansen, Gødstrup Bygade 5, 4684 Holmegård
Peter Brooker, Kildemarksvej 26, lejl. 7, 4700 Næstved
Poul Forum Sørensen, Bådebyggervej 2, 3700 Rønne

25 42 00 57
23 83 12 75
27 52 61 85
29 93 56 95

cdm@fgusv.dk
jorgenkrogh55@outlook.dk
peterguffe@icloud.com
pfs@traebaade.dk

UNGDOMSARBEJDE:

Annette Dres, Knapmagerstien 30, 2300 København S

51 83 87 51

annettedres@hotmail.com

TS I SKIBSBEVARINGSFONDEN:

Egon Hansen, Engbjerget 4, 4300 Holbæk
Preben Glud, Skibbroen 29, 1, 6760 Ribe

21 48 71 59
40 20 12 32

egonhansen@mail.dk
pbglud@mail.dk

TS I EMH:

National repræsentant:
Ole Vistrup, Stjernegade 20 E, 3000 Helsingør
Cultural Council:
Kirsten Monrad Hansen, Thorup Strandvej 267, 9690 Fjerritslev
Safety- & Environmental Council:
Ole Vistrup, Stjernegade 20 E, 3000 Helsingør

21 26 62 30
20 70 08 70
21 26 62 30

formand@ts-skib.dk
pipsen@havbaade.dk
formand@ts-skib.dk

FORSIKRING:

Søassurancen Danmark, Skolegade 1, 5960 Marstal

63 55 55 52

jll@soassurancen.dk

Aktivitetskalender 2022

Skriv til formand@ts-skib.dk hvis dit arrangement mangler på listen.
Ændringer forekommer - listen opdateres løbende.

JUNI

- 03.- 06. TS pinsestævne, Korsør
- 05. TS-generalforsamling, Korsør
- 10.- 11. Skvulpfestival, Holbæk
- 29.- 02. Nordisk Skutetreff, Gluppö, Sverige

www.TS.dk
www.TS.dk
www.skvulpfestival.dk
[www.facebook.com/Nordisk-Skutträff-1036541876517231/](https://www.facebook.com/Nordisk-Skuttraff-1036541876517231/)

JULI

- 03.- 10. Vinden Drar, Ejby Havn
- 23.- 29. Sejladsen Fyn Rundt, Bogense
- 24.- 29. Sejladsen Øhavet Rundt, Gambøt Havn, Thurø

www.vinden-drar.org
www.fyn-rundt.dk
www.facebook.com/groups/94210535003/

AUGUST

- 05.- 09. Hajkutter festival
- 10. Hajkutter regatta Nysted-Rostock
- 12.- 14. Sejladsen Øresund på Langs, Svanemøllehavnen-Helsingør
- 19.- 21. VM i Sjægtesejlads, Hjarbæk
- 19.- 21. Fjordens Træbåde Østby. Roskilde Fjord
- 27. Pis Pot Cup, Træskibshavnen, Århus

www.hajkutter.dk
www.hajkutter.dk
www.mfs.dk/historisk-havn/oeresundpaalangs/
www.sjaegt.dk
facebook: fjordenstræbåde
www.tsa.dk

SEPTEMBER

- 03. Fejøfrugt ankommer til Nyhavns Veteranskibshavn kl. 10:00, Kbh.
- 03.- 04. VM i Smakke/ Den årlige Pokalsejlads i Øresund/ Espergærde
- 09.- 10. Grenaa Maritime Dage, Grenå
- 12.- 17. Sejladsen Limfjorden Rundt, Løgstør
- 28.- 02. Nordisk Gaffelrigseminar, Middelfart

www.nyhavns-skipperlaug.dk
www.sprydstagen.dk
Grenaa Maritime Dage på Facebook
www.limfjordenrundt.dk
Gaffelrigseminar

OKTOBER

- 08. TS medlemsmøde i Region Nord- & Vestsjælland, Hundested
- 14. Kulturnat i Nyhavns Veteranskibshavn fra kl. 19:00, Kbh.

Info kommer
www.nyhavns-skipperlaug.dk

NOVEMBER

DECEMBER

*Korsør Havn med dampskibe før 1906:
Foto: H. P. Jensen*

Opførelsen af Storebæltsforbindelsen med togtunnel og hængebro var synligt tilstedeværende i Korsør. Togskinnerne fra jernbanefærgerne er synlige og i brug frem til 31.5.1997. I dag er dette område markeret med bypark. Kæmpekranen 'Svanen' var verdens største selvdrevne flydekran. Svanen blev brugt til transport og placering af sænkaskasser til støbning af broens pontoner, vejdragere (stykker af vej) og jernbanedragere (stykker af jernbane). Den var på størrelse med en fodboldbane og 65 meter høj.

Luftfoto af Svend B. Andersen.